

REBASEKUTSIKAS EDRE
JA TARK TOLLO

ERLE MÄGI

2022 Pärnu

Toimetaja: Heli Hallik
Illustraator: Jana Valge
Kujundaja ja küljendaja: Vallo Hallik

© Kõik õigused kaitstud

Teose sisu eest vastutab autor

ISBN: 978-9916-668-32-0

Trükk: MJ Konsult

Kirjastus Hea Tegu
www.fil.ee

KES NAD ON – REBASEKUTSIKAS EDRE JA TARK TOLLO

Pisikesel mäenõlval asub mitte väga pisike maja. Majas on alati valgust ja soojust, sest seal elab keegi, kes ei jäta kunagi kodu üksi, isegi mitte hetkeks. Sinna võivad iga kell sisse astuda sõbrad, tuttavad, sugulased ning ka teelt eksinud, teades, et selles tares saab alati tassikese teed ja kuhjaga häid soovide. Tema nimi on Tollo. Ta sai omale sellise nime väga ammu. Tollot hakati Tolloks hüüdma ehk kõige rohkem tema sammalhabemeliku habeme ning ka veidi kohmakate liigutuste järgi. Kui ta midagi tegema hakkab, olgu see siis pannkookide küpsetamine või vorstivõileibade valmistamine, võtab see tal mehiselt kaua aega. Selles tegevuses on aga oma võlu, sest kõige lähedamad naljad ja heasoovlikumad nõuanded saab muheledes ära öeldud just toimetusi tehes.

Saite vist juba aru, et Tollo on inimene. Tema välimus on küll tibatub muinasjutulisem kui tüüpilisel inimesel, aga muidu on ta nagu inimene ikka.

Edre on väike rebasekutsikas. Tema erilisus seisneb selles, et tal on justkui kaks kodu. Üks uruke metsaservas ja teine mõistagi majakeses, kus elab tark Tollo. Vanataadi kaitsva pilgu all on rebasepöeg nii mõnestki metsaohust pääsenud, aga kuidas nende seiklused ja lood kulgema hakkavad, saame teada eelseisvatest juttudest.

AEG ON LUGEMA ÕPPIDA

Hommikune sagimine metsas on rebasekutsika seekord elevusse ajanud. Ta nuusutab kännujuurikat, üritab kraapida ettejuhtuvat sammaldunud kivikest ja lõpuks ei saa enam ise ka aru, mida ta tahab või mida mitte. Sihitult ringi uidates avastab rebasepöeg Edre end äkitselt põlluveerelt, kus paistab hele päikesevalgus ja suur Fendti traktor, mille nime Edre veel lugeda ei oska. See teadmine on tal saadud salaja põõsast põllutöid jälgides, kui traktorist on pikkade sammudega porisel maal kõndinud ja kõnelenud endamisi: „See pole minu Fendti jaoks sugugi pehme maapind. Olen oma traktoriga kõik mudased mullapinnad korralikult ära kündnud. Tegu on ikkagi kahesaja hobujõulise masinaga!” Pisike rebane on tol hetkel imestanud, et traktorit ta küll näeb, aga kus need kakssada hobust on?

Kõik sasipuntrad, mis peas pesitsevad, saab lahti harutatud selles soojas majakeses, kus elab Tollo. Edre hiilib väikeste sammudega mööda metsäärt edasi. Tema ninasõõrmetesse tuleb äkki pahvakas isuäratavat kanasupileeme lõhna, mis paneb rebase kohele sammu kiirendama. Juba ta jooksebki, saba lehvimas, pisikesed jalad sibamas, kindla sooviga saada peatselt kehakinnitust, kuid äkki käib üks tugev müts. Väike loom lamab põllu ääres ning ei liiguta vurrugi. Kohev saba vaid lehvib tuule käes, aga käpad ning pea on liikumatud, justkui magaks kutsikas kõige sügavamat talveund, mida rebased ju ei vaja ja liiatigi on kevad.

Päev veereb tasapisi õhtusse, pilved koonduvad kokku ja värvuvad mustjassiniseks, justkui hakkaks äikesevihma sadama. Loodus oleks otsekui ehmunud. Kõik näib pinev ja samas ka põnev. Korraga avaneb majakese aken ja aknalauale nõjatub Tollo, kes hõikab võimalikult tugeval, kuid veidi kähiseval häälel: „Edre, Edre, mis sa seal pikutad, ärka üles, õhtuni veel aega küll!” Justkui võluvael tõstab lamav rebasekutsikas oma pisikese pea püsti, tõuseb värisevatele käppadele ning hakkab tudisedes astuma. Ikka majakese poole, mille uks on rebasepoja tuleku jaoks juba paokile lükatud.

Tollo kõhistab lävel naerda, sest Edre oma loomapoja armsuses tekitab majaperemehes sellise tunde, et kohe tahaks pisikese ja hapra olevuse eest hoolitseda. Suur kruusitais piparmünditeed meega ootab päevakangelast köögis. Edre haarab alustuseks oma teravate hammaste vahele Tollo suure kummiku, raputab seda peaga ühele ja teisele poole, kuni lõpuks koos kummikuga pikali kukub. Taat kurjustab ning hurjutab kutsikat: „Kas seda oli nüüd vaja, et minu ainsatel jalavarjudel on pisikesed hambajäljed peal ja liiatigi oled veel pooleldi toibumas oma kukkumisest. Räägi, mis sinuga õigupoolest juhtus, kas post oli valesse kohta püsti pandud?” Seda öeldes muigab Tollo ja silitab õrnalt pisikese rebase kohevat saba. „No võta näpust, kui kõik maailma rajad lookleksid nõnda nagu meie soovime, poleks elu enam seiklusrikas,” sõnab taat targalt.

Seepeale hakkab Edre õhinal jutustama, mis temaga tegelikult juhtus. Kutsikas lonksab iga lause järel suure söömu sooja piparmünditeed ja juttu jätkub kohe terveks tunniks. Tollo kuulab pisikest tegelast talle omases vaikusel ega hakka jutustavale rebasele vahele segama. Alles siis, kui Edre on juba kümme minutit vaikinud, vangutab tark taadike pead ja lausub: „Oled seekord vist natuke ise süüdi. Mitte selles, et sa peaga vastu posti jooksid, vaid hoopis selles, et rebasekutsikas, kes juba ise ringi sibab, ei tunne veel tähtigi, rääkimata lugemisoskusest. Kui sa oleksid osanud lugeda, mis selle posti otsas oleval sildil kirjas on, vaevalt, et sa siis sinna nii ummisjalu jooksnud oleksid!”

Suured kummikud vaid norskavad radiatori all, sest nemad ei vaja ei piparmünditeed ega lugemisoskust. Neile piisab sellest, kui Tollo nad kord päevas jalga tõmbab ja nõnda katlamajja katelt kütma läheb. Nemad ei lase ennast kunagi mitte millestki segada.

Rebasekutsikas Edre kõssitab laua ääres ega pole suures vaimustuses mõttest kohe siin ja praegu tähti õppima hakata. Loomale meeldiks pigem vaiba alla pugedes peitust mängida. Sihikindlamat inimest kui Tollo annab aga otsida. Kui tähtede õppimine, siis tähtede õppimine. Trill ja trall oodaku oma aega. Edre on veidi kärsitu ja muudkui pommitab küsimustega taadikest:

„Miks need kriipsud, kraapsud ja täpid püsti ning pikali peavad olema?” Tollo seletab malbel, aga kindlal häälel: „Sellest, et kriipsud on kaldu, pikali ja püsti, moodustuvadki tähed, millest saamegi sõnu seada. Kui me oskame sõnu kokku lugeda, siis saame targemaks ning teame, mida tohib teha, mida mitte!”

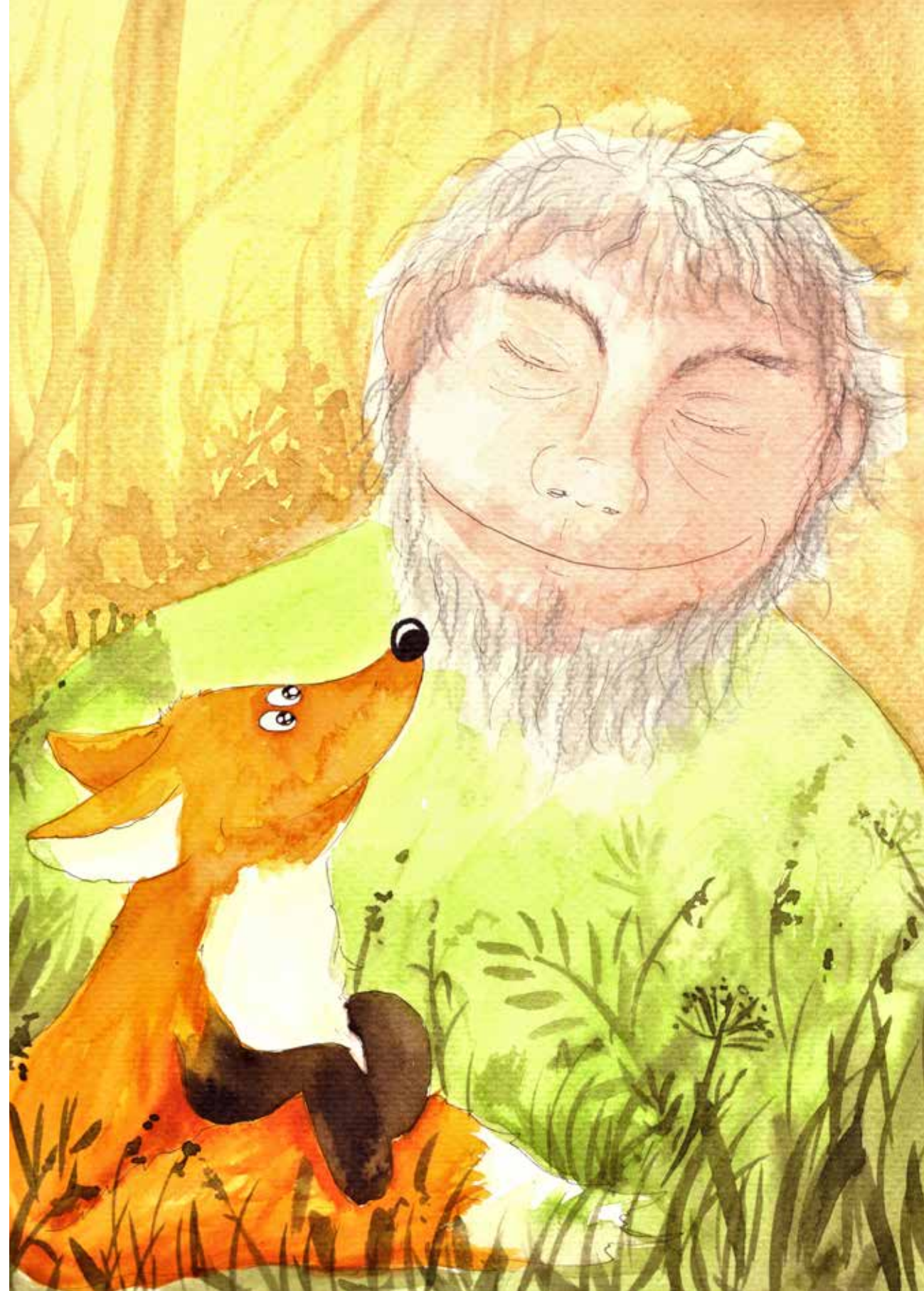
Pusimist jagub veel tunni jagu ning lõpuks võtab tark Tollo pisikese rebase sülle ja viib akna juurde. Klaasil on mõned vihmapiisad ja väljavaade udune. Taadike osutab käega posti otsas oleva sildi poole ja hakkab luuleridu lausuma:

„Oh sind, mu väike kavalpea,
kel jooksusamm nii sassis.
Suur post ju seismas põllu peal
ning ääres palju kaski.

Seal kõrgel silt, kus kirjas nii,
sa kuula mind nüüd hästi –
EI PRÜGI MAHA VISKA SIIN,
tee nii, kuis teha kästi!”

Rebasepoiss vaatab Tollole pikalt otsa ja lausub lõpuks: „Lähme õpime nüüd lugema, aga enne tahaksin seda isuäratavat kanasupileent maitsta, mille lõhn aitas mul kiiremini tareni jõuda!”

Mõlemad vaatavad pliidi poole, millel seisab pott, mis on täis Tollo valmistatud maitsvat kanasuppi.

SÕPRUSEST SÜNNIVAD HEATEOD

Rebasekutsikas Edre pole veel teki alt väljagi saanud, kui keegi lakkamatult koputab. Tavaliselt on külaline uksele ikka veidi tagasihoidlikum olnud, andes märku soovist tuppa saada paari või kolme koputusega, aga nüüd kostus see suisa nõnda: „Kop – kop – kop – kop – kop – kop – kop!” Tollo pikutab samuti rahulikult diivanil ja kuulab raadiost värskemaid uudiseid, et teada saada, mis on maailmas uut toimumas. Arvata võib, et uudiste ajal ei liiguta ta varvastki ning keskendub vaid sellele, et inimesed ja loomad saaksid rahulikult oma elu elada. Rebasepoiss on taadile mitu korda öelnud, et pidev uudiste kuulamine ei ole mõistlik ning maakera ei hakka sellest nagunii teistpidi pöörlema.

Edre on vaatamata oma noorele kutsikaeale ja pisikesele kasvule väga nutikas. Ta oskab Tollo tujusid alati esimesest hetkest mõista, kui taadike oma kambrikesest pea välja on pistnud. Tõsi küll, mitte igal hommikul ei ärka ta Tollo tares, aeg-ajalt tuleb ikka kuusikus metslooma põlve ka pidada.

Tekki järele lohistades, kõmbib unine Edre lõpuks ukse juurde, et piiluda, kes on see kärsitu koputaja. Ennäe imet, jänkutüdruk Petu keksib oma heledas kleidis ühelt jalalt teisele. Väike jänes on väga rahutu ning hakkab kohe lõõtsutades

kurtma: „Ma ei taha oma venna, noh, jah, õega enam mitte kunagi jah, noh, näh, mängida ... nad ei anna oma mänguasju minule ja on iga asjaga nii niiniiii kadedad!” Petu hakkab jutu lõpus suisa nuuksuma ja Edrel ei jää muud üle, kui jänkutüdrukut kõvasti kallistada. Embamine ei ole tegelikult rebasepoisi loomuses. Ta on pigem tagasihoidlik, kuid kui keegi tundub südamest kurb olevat, ei suuda Edre õnnetukest lohutamata jätta.

Tollo on vahepeal koridori jõudnud, sügab aeglaselt oma sassis habet ja manitseb Edret, et jänkuke ju suisa väriseb, kutsugu loomake ruttu tuppa kuuma pärnaõieteed jooma. Petu aga ei hooli millestki muust peale selle, et saaks kähku edasi mängida. Edre teab küll, et kui juba mängutuhin peale on tulnud, siis ei huvita isegi limonaadid ega pulgakommid. Kõik jäägu oma aega ootama.

KOP – KOP

KOP – KOP

